

Innspill til oppsummering	1
Gruppe 1, Gruppeleder: Erik Roll	2
Gruppe 2, Gruppeleder: Maria Press	3
Gruppe 3, Gruppeleder: Ingunn Myrstad	6
Gruppe 4. Gruppeleder: Pål Bøyese.....	9
Gruppe 6: Gruppeleder: Gro Anita Mortensen.....	11
Tillegg: Oppsummering gruppe 3	14
Innspill etter workshop omkring "KUNSTHALL" og ABM senter i Trondheim.....	16
INNSPILL OM BEGREPET KUNSTHALL	20

Innspill til oppsummering

Svein Hammer, prosessleder

Arbeidsseminaret resulterte i fem filer fylt med informasjon i form av ønsker, vurderinger og forslag – noen steder formulert som hele setninger, men ofte redusert til stikkord. Det er en stor utfordring å dra sammen dette til en helhetlig oppsummering, av minst tre grunner:

- For det første fordi vi vet at slike arbeidsprosesser vil påvirkes av innrammingen. Dette betyr at filene vi sitter igjen med delvis er preget av hvordan temaet ble introdusert, hvilket spørsmål og kategorier som ble spilt inn, og delvis av selve arbeidsmetoden (bevegelsen fra visjon for framtiden, via realistisk vurdering av nåtiden, til en positivt ladet beskrivelse av veien framover). En annen innramming, andre kategorier eller en annen rekkefølge på komponentene ville antagelig gitt andre data enn vi sitter igjen med. Samtidig kan vi aldri vite eksakt *hvordan* rammen fungerte; noen grupper tok antagelig innspillene utenfra veldig seriøst, andre ikke – og prosessene i gruppene fungerte åpenbart forskjellig. Denne kompleksiteten bør vi ha i bakhodet når vi går gjennom referatene fra gruppearbeidene.
- For det andre, knyttet til metoden, vet vi at gruppene har vært gjennom en konsensusbyggende prosess, med den følge at en rekke motstridende synspunkter ikke har blitt dokumentert. Det vi står igjen med er dermed ikke mer enn en ”overflate av enighet”, skapt gjennom prosessen og de retningsvalgene som der ble tatt. Derfor er det viktig å ta hensyn til de innspillene enkeltpersoner har kommet med i ettertid, fordi de viser en viktig begrensning i referatene.
- For det tredje er den dokumenterte enigheten gjerne presentert i form av enkeltstående stikkord som ikke uten videre kan tolkes på en entydig måte. Dette utgjør mest av alt en utfordring til oss som skal oppsummere, fordi det betyr at vi må være oss bevisst på hvordan både vår forforståelse i møtet med ordene, og vår antagelse om hvilken meningskontekst de står i, kan lede til feilaktige tolkninger.

Gitt disse punktene bør oppsummeringsarbeidet preges av en bevisst arbeidsfordeling: Min posisjon er ikke basert på innsikt, men på konsulentens prosesskompetanse, samt analytikerens evne til å stille kritiske spørsmål. Det er derfor dere, som på ulike måter har et forhold til seminarets tema, som er best i stand til å tolke gruppearbeidene på en god måte, og slik få fram både hva det er enighet om og hvor uenigheten er fundamental.

Det kritiske spørsmålet er *hvordan* vi skal gjennomføre oppsummeringsarbeidet – og kanskje enda viktigere; om vi kan konkludere med at de filene vi nå har gir et tilstrekkelig fundament, eller bare utgjør en åpning for videre prosesser?

Gruppe 1, Gruppeleder: Erik Roll

Status 2020:

- Vi har et åpent signalbygg, som folk strømmer til, og som er godt kjent utover landets grenser.
  - o Det er gratis
  - o Det er åpent og inkluderende: Inngangspartiet: nei til trappetrinn; lav terskel for å gå inn. Universelt utformet (lett tilgang for handicappede)
  - o skole/lærere
  - o er et sted med et kommersielt tilbud som trekker folk
  - o et sted hvor institusjoner stiller ut sammen i tematiske utstillinger, stor aktivitet, og stort mangfold.
  - o Her en spektakulær arkitektur, som overgår Guggenheim og operaen i Sydney
- Det spiller en samfunnsrolle
  - o Her spilles teater
  - o Knyttet til NTNU
  - o Kritisk kunnskapsformidling, som f.eks: ”hvordan har norske myndigheter behandlet tater? Skjer dette i dag?” Eller: ”flere nordmenn på tysk side under 2. verdenskrig”
- Det produserer kunnskap, og er en del av utdanningssystemet
  - o Knyttet til NTNU, og er slik en arena for forskning
- Vi er kjent som et fyrtårn innen utvikling av kunst- og kultursektoren.
  - o Kunsten utforsker hva ABM er /inneholder
  - o Samhandling skaper noe nytt
  - o Trondheimsbiennalen, viser neste to års ”kunstbilde” i verden

Styrker, svakheter, muligheter og trusler i 2008

Styrker

- Vi har mye kunnskap + spesialkunnskap
- Folk stoler på oss!
- Vi har goodwill i Trondheim. Det er betydelig nysgjerrighet og forventning til prosjektet - et godt utgangspunkt.

Svakheter

- museum = mausoleum, museum = døde gjenstander, dvs tatt ut av opprinnelig bruk
- erkjennesle om kunnskapsbasert formidling muligens lite vektlagt
- Strategi, må på plass hurtigst mulig (hvilket denne samlingen er et bidrag til (?))
- Vi er organisert i mange sterke hierarkiske pyramider
- Styrke spesialkunnskap
- Vi er ikke synlige nok, og har ikke nok oppmerksomhet

Muligheter

- et "ledig" publikumssegment?
- Fortsatt stor kreativitet og entusiasme.
- Start nå med markedsføring mot målgruppene
- Lag et godt tilbud, dette er mulighetene
- Med en ny formidlingshall, har vi mulighet til å få liv i gjenstandene
- Samarbeid gir synergieffekt

Trusler

- organisasjoner som sterke pyramider
- at prosjektet ikke blir integrert i institusjonene
- (nødvendig:) Kommer i konkurranseforhold til eksisterende og beslektede institusjoner
- Høyt prisnivå- høy billett- inntekt, blir ikke inkluderende
- 1 årskrisen: det hele flopper
- Et manglende overordnet grept kan "torpedere" prosjektet
- Prosjektet kan oppfattes som en trussel av enkelte institusjoner.

Fra dagens situasjon til visjon

Det må avklares om det finnes grunnlag for prosjektet.

	Aktør	Tiltak/ Prosess	Struktur/ Arena
3.fase 2018		Nytt og dekkende navn!	Evt. lokalisering må bestemmes
2. fase 2014	Mulige samarbeidspartnere avklares mellom aktørene Evt. private, innen finansiering	Finansieringsmodell avklares Driftsmodell avklares Eierskap avklares	
1. fase Mot 2010	Fylkeskommunen Kunstsektor, kunstmiljø ABM. Sektoren Trondheim Kommune	Aktiviteter i Hallen Må lage kravspesifikasjon Må innhente kunnskap fra andre steder Prosjektleder må på plass Finansiering av prosjektet må på plass Flere Workshops	Politiske arenaer/Politiske vedtak

Gruppe 2, Gruppeleder: Maria Press

Status 2020:

- Vi har fått på plass et kulturelt kunnskaps- og læringscenter for nord- skandinavia og et laboratorium for utøvere/kunstnere og publikum
- Vi har fått en samlokalisering av formidlings- og produksjonsenheter.
- NTNUs utdanninger innenfor arkitektur, billedkunst, design og musikk er samlokalisert med senteret.

Hva skal formidles og hvordan?

Sektorovergrepene temautstillinger (som bygger på samhandling mellom scenekunst, billedkunst, arkivmateriale, foto, film, arkitektur, litteratur, museumsgjenstander, musikk). Samfunnsutvikling står i fokus og formidling skjer ofte gjennom eller med utgangspunkt i diskusjoner med publikum.

Målgrupper

Alle

Nytt i 2020:

- Det er fokus på temaer som folk er opptatt av.
- Mer interaktivitet for publikum
- Det er mer samhandling mellom fagfelt.
- Det er blitt en renessanse for gjenstander og dokumenter – (på bekostning av digitale produksjoner)
- Institusjonene er blitt mer samfunnsnyttige, de deltar i rehabiliteringen av samfunnsgrupper, læring, osv.

Hvordan fremstår KH/FH i en internasjonal sammenheng?

Et attraktivt sted internasjonalt, for utøvere og publikum, med mulighet for fordyping.

Senteret bidrar med noe nytt.

Hvordan blir dette en attraksjon, og for hvem?

- Gjennom kvalitet og internasjonalt perspektiv
- Gjennom å fokusere på temaer som angår folk: diskusjon
- Blir attraktivt for kulturutøvere gjennom samarbeid mellom fagdisipliner.

Hvilke funksjoner bør etableres i tilknytning til FH/KH?

- Kafé
- Sosiale arenaer
- Kulturbutikk
- Skrivestue
- Bo- og arbeidslokaler for kunstnere (tverrfaglig)
- Kulturspa
- Gratis transport til senteret

Lokaliteter

- (se over). Økologisk bygg.
- Det kan også finnes også flere mobile satelitter i tilknytning til senteret.

Samlet konsept for FH og KH:

Europas mest interessante lærende kulturmiljø.

Styrker, svakheter, muligheter og trusler i 2008:

Styrker:

- Sterk politisk vilje og interesse for utvikling og resultat.
- Kreative og engasjerte fagmiljøer som deltar aktivt i diskusjon og planlegging
- Byen har spennende steder med stort potensial for utvikling (Nyhavna, Marienborg, Brattøra osv.)
- ABM- tanken er allerede her.
- Den kulturelle skolesekken er med på å oppdra en hel generasjon til å oppsøke kulturen.

Svakheter:

- Kunstmuseene og arkivene har ikke plass til utstillinger (nye). Har heller ikke plass i magasin (kunst).

- Vi er dårlige på å byge publikum
- Vi er alt for dårlige på inkludering og mangfold på alle nivå.
- Studentene er på kino og på Samfundet, og oppsøker ikke ABM- institusjonene.
- Kulturinstitusjonene virker ofte skremmende, vanskelige osv.

Muligheter:

- Det attraktive stedet for unge mennesker
- Etablere en IKEA- faktor for kultur
- Synergieffekter
- Stort potensial i publikumsbygging
- Stor åpenhet for muligheter og utvikling "ALT ER MULIG!"

Trusler

- De eksisterende institusjonene blir for isolerte og kun sittende med ansvar for samling/fortid.
- At vi skaper for sterke eller feil forventninger.
- NTNU flytter kunstakademiet og musikkonservatoriet ut av sentrum?
- Politiske endringer/at man mislykkes med å skape bred forankring
- Dalende entusiasme i fagmiljøet.

Fra dagens situasjon til visjon

2009-10

Prosjektfase

- Etablere senteret som konsept
- Nettside
- Navn: Verdenslaboratoriet/World lab
- Økonomisk plattform
- Avklare organisering
- Board of advisors, mentorer/støttespillere→internasjonal nettverksbygging og markedsføring
- Forankring i offentlig arealplanlegging
- Årlige workshops, diskusjoner, visninger, inkluderende
- Videre planlegging/utbygging av tverrfaglige residence- ordninger
- Funksjonsanalyse, romprogram
- Idékonkurranse, offentlig
- Arkitektkonkurranse
- Prosjektering
- Forskningsprogram, samarbeid

NTH 100 år
DKNVS 250 år

- stort felles formidlingsprosjekt; "100 verdensrom" som viser eksempler på hva tverrfaglige utstillinger kan være. Vi bygger opp små hjørner av den nye kunst- og formidlingshallen med utstillinger i som plasseres ut ulike steder i regionen. Vi knytter dette til NTH os DKNVs jubileer i 2010.

2012

Driftsfase

- Bygge driftsorganisasjon
- Kompetanseheving. Samhandling krever forståelse for hvordan andres institusjoner arbeider. Vi innfører muligheter for praksis/rotering av arbeidskraft mellom institusjoner for forståelse for og berikelse av andres fagfelt.

- Utvikling av forskningsprogram, samarbeid → kompetanseutvikling NTNU, (arkitektur, kunst, musikk, design og flere)
- Byggestart

2014

Norge 200 år
Tidspkt for kommende kulturmlid

Åpning av det fysiske verdenslaboratoriet

Gruppe 3, Gruppeleder: Ingunn Myrstad

Invitere og utfordre/engasjere menneskelige ressurser

Status 2020:

TRONDHEIM KUNSTHALL

- er i stadig endring, og finner opp seg selv annethvert år. Flytende form
- er ikke et statisk rom der man går for å se hva kunstnerne finner på, men en aktiv samfunnspart som betyr noe for befolkningen, og utfordrer og engasjerer befolkningen på stadig nye måter. Dynamisk samfunnsagent
- setter ABMs historiske materiale inn i sammenhenger som gjør at bildet av fortiden, nåtiden og fremtiden blir endret. Ny perspektivering
- er ikke signalbygg, men heller satelitter (kanskje dagens bensinstasjoner), som er temporære og plassert i periferien. Satellittene er påfyllssteder (for kunnskap). Vi har ”temporære signalbygg”, som f. eks ”Kyss frosken” i Oslo

ABM- senteret og Kunsthallen ligger ikke under samme tak. De er to individuelle institusjoner, og er sterkere når de er atskilt.

Institusjonene har kortere intervaller for sine ledere.

Hva gjør vi som er nytt i 2020?

- vi går og ser på kunst på Saupstad
- Kunst er plassert i bensinstasjoner, på kjøpesentre

Hvordan fremstår FH/KH i internasjonal og nasjonal sammenheng?

- eksperimentell
- alternativ
- fremstår annerledes
- Norden, Arktis
- miljø, teknologi
- kunst + teknologi, forskjellige fagmiljø
- Trondheim unik.

Hvordan blir dette en attraksjon, og for hvem?

- Temporært nytt bygg hvert 5. år
- Tiltrekker seg folk
- KH er ikke nødvendigvis et signalbygg, men et bygg som utfordrer kjente ideer om rom. Det skal være en totalopplevelse av det skapende.
- KUNST
- Temporære signalbygg – oppblåsbar

Hvilke funksjoner bør etableres i tilknytning til FH/KH?

- scene, performance

- Café med
  - o Futuristisk mat (pasta à la Jeanne d'Arc)
  - o Arkiv-/historisk mat
- Bokhandel
- KUNST
- Sosiale samlingssteder
- KURS, pedagogisk utdanning

Lokaliteter, arenaer, infrastruktur og teknologi

- temporære bygg/flytende + sentralt bygg
- fleksibelt
- kunstlab og prosesslab
- residence for kunstnere og forskere
- virtuelt (fra egen PC)

Hva er det samlede konseptet for formidlingshallen og kunsthallen?

- Opplevelse av det skapende mennesket
- Interaktivt
- Samhandling
- Nyskaping som motivasjon

Hva skal formidles, og hvordan?

- Nysgjerrighet
- KUNST
- Hvor som helst i verden
- Ypperste og nyeste
- Skapende menneske

Hvem er de viktigste målgruppene?

- skiftende målgrupper (hvert 2. år)
- Unge voksne

Styrker, svakheter, muligheter g trusler i 2008:

Styrker

- politisk velvilje
- ressurser i kunstfagmiljøet
- NTNU, miljø og studenter
- Det er kort veg fra i dag til visjonen

Svakheter

- det finnes ikke utstillingsplasser for samtidskunst
- svake aktører
- svake institusjoner som ikke gyller oppgaven
- For å få ulike miljøer mangler kritiske kuratorer
- For mye byråkrati. Toppstyring kan kvele.

Muligheter:

- uutnytt potensial i publikum
- bedre kommunikasjon/samarbeid mellom kunstmiljø og fagmiljø/politikere
- Kunstnere må være visjon- leverandører

- Tettere kommunikasjon mellom de forskjellige aktører
- Alt er gjort i Trondheim, dette gir masse muligheter!
- NTNU- masse muligheter
- Legge til rette for resultater
- Fagmiljø som er sterke på sitt felt
- De gode synergieffektene kommer når likeverdige parter tar initiativ til å samarbeide.
- Fantasi/mot
  - o Politisk
  - o Teknologisk
  - o Kunstnerisk
  - o Spennende nyskaping
- Potensial i mange ulike sterke fagmiljøer som kan utnytte hverandres ressurser
- Åpne forum tilgjengelig
- Laboratorium, kunst + ...
- Kunst + forskning

Trusler:

- ABM og kunsthall definert sammen
- ABM overstyrer og truer kunst og frihet
- Uenighet om visjon

Fra dagens situasjon til visjonen:

Første fase:

- En Webservice må opp, snarest.
- Utforme prosjektbeskrivelse, visjon
- Innhente erfaringer fra prosjekt som er gjort, for eksempel Generator, Matchmaking.

Mot 2010:

- Budsjetts/statsbudsjett
- Finn lederteam, lys ut stillinger og skaff folk
- Opprette dialog med allerede eksisterende aktører (TEKS, Babel, gjesteateliers, Lademoen)
- Utprøve lokaliteter, Dora.
- Aktivere området + Nyhavna
- Få en egen IDENTITET
- Synliggjøring og brukervennlighet
- Stor internasjonal mønstring
- Bruk pengene på program, ikke praktbygg

Magasin- kritikk

Mot 2015:

Utprøving:

- aktivitet
- Branding! Orange vegger, ref. identitete, kunsthall.

- Pilotprosjekt
- Diskutere "kunsthall" i offentligheten
- Satellitt/temporære prosjekt
- Ny arkitekt- konkurranse

2015:

- Ny ledergruppe
- Evaluering, erfaringer
- Bygge noe

Kunsthall må etableres så snart som mulig. Vi må trekke erfaringer fra tidligere prosjekter,

Vi må få på plass lederskap

Det er viktig å ha en utprøvningsfase

Kunshallen finner (heldigvis) aldri sin form, den unngår å bli statisk. Her må det skapes debatt, og interesse, i ulike steder i byen.

Kunshallen må ha en fast kjerne, samt mindre prosjekter ved siden av.

Branding er viktig, som den oransje veggen hos Babel.

Kunshallen må være en fri aktør.

Ønsker 2 institusjoner som er økonomisk og organisasjonsadministrativt selvstendig!(uenige i hvordan).

Gruppe 4. Gruppeleder: Pål Bøyese

Status 2020:

- Det finnes et forskningslaboratorium for samtidskunst, med internasjonal tyngde dog uten "Bilbao- effekt". Lokalitet er viktigere enn det spektakulære.
  - ✓ Det er en selvstendig enhet. Dette er fysisk atskilt fra ABM- senteret. Institusjonen har uavhengig plassering, men gjerne i nærheten av et ABM- senter.
- Det er en vital møteplass for samtidskunst
- Arenaen har viktige internasjonale utstillinger

Hva gjør vi som er nytt i 2020?

- Tydeligere arena for kunnskapsformidling, og samtidskunst
- Mer internasjonal profil

Hvilke funksjoner bør etableres i tilknytning til FH/KH?

- Black Box, performance
- Atelier, og bolig for gjestekunstnere
- Bokhandel
- Cafe/ Scene

Lokaliteter, arenaer, infrastruktur, teknologi

- Samarbeid lokale/internasjonale kunstnere, koordinator
- Sosialt møtested: Kunstbokhandel, kunstbibliotek

Målgruppe

- Fagmiljø, lokalt, nasjonalt, internasjonalt
- Barn, ungdom, studenter, kunst og kulturinteresserte lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Hva skal formidles, og hvordan?

- arena for kritisk samtidsdiskurs
- internasjonale samtidskunstprosjekter forankret i lokal/regional/nasjonal kulturarv

Styrker, svakheter, muligheter og trusler i 2008:

Styrker

- mange spennende fagmiljø, NTNU arkitektur, musikk, forskning
- Kunstmiljø: LKV, Marienborg, Gregus, Ilsvika, Pir II
- Kunst i offentlige rom
- Nye tilskudd: Babel, 7011, Blunk, KiT- galleri

Svakheter

- kunstkritikk er generelt fraværende i offentlig debatt
- atelier, boliger for kunstnere (mangler)
- mangel på struktur, strategi, samarbeid mellom ulike kunst- institusjoner
- Ingen god offentlig arena for samtidskunst

Muligheter

- rollefordeling og samarbeid mellom fagmiljø og institusjoner
- Flere frie prosjektmidler
- Få inn internasjonal fagkompetanse
- Aktivere lokale samtidskunstmiljø, potensial!

Trusler

- inntjening
- Sirkus
- Byråkratisk overstyring
- Politiske føringer
- Kortsiktig trend- tankegang
- Konfliktvegring
- Vekk med trønderbartsyndromet!

Fra dagens situasjon til visjonen:

2008, hva må gjøres: Vi må rydde opp i nåtida

- Mer kunstfaglig kompetanse må inn i et fylkeskommunalt NAL- prosjekt
- Avklare ansvar og rollefordeling innen kunstinstitusjoner i Trondheim.
- Museer/visningsarenaer: Troverdigheten må styrkes; politisk ansvar. Det må tas politiske grep for å få dagens institusjoner til å fungere, vi må jobbe med det som allerede er her. Vi må ha en kvalitetsvurdering av museer og andre formidlere.

- Legge til rette for offentlig diskurs om kulturpolitikk Vi må skape en arena for diskusjon, offentlig debatt, diskutere samfunnsspørsmål. Det må være uformelt og gi plass for tverrfaglighet. Kunstnersenteret må være aktivt på området

2008, hva må på plass:

- Arena/møtested, tverrfaglig, kunstnerisk, politisk. (TSSK må fungere som nå)

Mot 2010:

- Initiere prøveprosjekt for kunsthallen, lokale og internasjonale.
- Rom for forskning, og visning
- Atelier/hus/boliger for kunstnere

Kunsthallen: 2008→ 2011: Internasjonal fagkompetanse med i hele utviklingen av kunsthall

2011: Når det gjelder kunsthall, må et forprosjekt være ferdig i 2011. Her treng internasjonal fagkompetanse.

Mot 2012: Kosmorama, Olavsfestdagene – ny musikk. Ressursene til TSSK/TEKS/TAG må ut/fram/samles. Rom for forskning.

2013: Kunsthallen må være på plass i 2012/2013. Utg.pkt: Lokale Trondheim, teknologi må finnes.

Gruppe 6: Gruppeleder: Gro Anita Mortensen

Status 2020

- Identitet: Vi har en arena som gir mot til at alle kan fortelle og skape identitet med å tilgjengeliggjøre egne erfaringer (narrasjon, remixing, deltagelse)
- Læring for livet
- Økt tilgang på kunnskap, tilpasset krav om individuell tilgang(innfor følger person) eller formidling/tilgjengeliggjøring av kulturarv /kunst.
- Vi har et globalere samfunn, hvor språk og sansing er viktig. Sansing, språk og deltagelse – arena for alle
- Vi har et samarbeid mellom institusjoner.

Målgruppe:

Turister, elever/studenter, allmennheten, næringsliv

Strategi/teknologi

- digitale verktøy/digital infrastruktur/digitale formater
- Ligvistisk teknologi
- Oversetter – språk mindre viktig: digitale formater, ikke verbal kommunikasjon.

Tilgang

- Integrasjon
- Person i sentrum
- Fingeravtrykk/ iris

- Sikkerhet/autentisitet

Strategier/politikk

- Kulturbegrep/kunstbegrep
  - kulturpolitikk
  - ny sjanger
  - kollektivt minnestolthet og identitet/identitetsbygging
  - globalitet, individualitet
  - neutrality
  - leadership
  - aspirations
  - strategy transfer
  - eNORge, IKT
    - ✓ stortingsmeldinger
- } Krav til at det offentlige deler kunnskapen innhold, opplevelse for alle! Offentlig finansiert

Balancing macro politics and local impact! Behov for å bygge enkeltmapper for å forstå begreper.

Arena

- A competent management with visions. Dream about greatness.
- Læringscenter for samfunnsfag, kunst og kultur → læring i fokus.
- ABM + K er ikke nok: skole, høyskole, universitet, næringsliv, offentlig forvaltning → Fellestjenester
- Profil, profilere Trondheim
  - o Ett stort, åpent rom (som kan deles i flere)
  - o Konsert, utstillinger (Alt fra By:larm og Ozzy til dinosaurer)
  - o Diverse aktivitet, dynamisk
- Verdier: Individnivå, lokalt nivå, fylkesnivå, distrikt
- Møteplass, fellesskap, stolthet
- Kunsthall: Nytt sted, arkitektur. Bilbao

Arbeidsform

- Emner/tema
  - o Humanistisk vitensenter
  - o Temautstilling, bredde
- Samhandling på tvers
- ABM- Kunst + forskning, næringsliv, offentlig forvaltning

Samfunnet

- stolthet, identitet, verdier, og følelser
- Holdningsendring: adferd – mer inkluderende
- Empowerment ↔ disempowerment
- Bedre kommunikasjonsevnen
- Kunst. Kultur, tilgang for alle
- Opplevelser til alle
- Klima: Bevissthet om samfunnsarena for å føre folk sammen rundt utfordringene
- Kunst og kulturarv tilhører folket (allmenheten), ikke eliten og fapersonen

Styrker, svakheter, muligheter og trusler i 2008:

Styrker

- Fagkompetanse: NTNU/SINTEF
- Teknologi: Løsninger. Miljø; NTNU/SINTEF
- Visjon for regionen: ønske om utvikling; "Kreative Trøndelag"
- Bolyst: Tiltrekkende på arbeidskraft → kvalitet
- Turisme/turistmål: kultrbasert, Nidarosdomen, Olavsfestdagene, Stiklestad, natur osv.

Svakheter:

- Sneversyn. Vi er ikke flinke nok til å bruke andre
- Jobbe på tvers
- Etablerte og tunge institusjoner – hemmende. Budsjett – knyttet til institusjonene
- Breddt mht målgruppen er for stor
- Markedsføring – distrikt, lokalt, regionale, internasjonalt. Informasjon og service
- Teknisk kompetanse: mangler kompetanse, integrasjon utnyttelse av muligheter
- Ressurskrevende

Muligheter

- finansieringsmuligheter. Potensialet er der.
- Mange potensielle samarbeidspartnere
- Internasjonalt marked, llobalisering
- Miljøby/klima: frigjør areal, ny infrastruktur, distribusjon av tilbud
- Turisme- potensial – næringsvirksomhet

Trusler:

- Internasjonalt marked – globalisme, mangler spisskompetanse
- Byråkrati/institusjonalisering – planlegging – hindrende
- Finansierteing – konkurranse med andre
- Endringsvegring: Bruk av teknologi, arbeidsform, integrasjon, samhandling. Holdninger og verdier.

Fra dagens situasjon til visjonen:

Hvordan komme dit: Vi må opprette en ”ambassade” i byen, man må være synlig å vise hva man ønsker i 2020. Ambassaden må eksistere i form av et nytt sted i byen. Ideene utfordrer de institusjonene som allerede eksisterer.

	Tiltak	Skole/læring	Kunst
Hva må gjøres	Forskning: - i bunn - starte prosess - definere trender Styrke partnerskap - kompetanse - finansiering Kompetansekartleggig - samarbeidspartnere	Kildenett.no - ABM/NTNU arena - forskningsformidling - Tilgjengeliggjøring - læring Humanistisk Vitensenter - fremtidslaboratoriet for samfunnsfag, kunst, kultur - allmenhet - skole/utd	Ta i bruk IKT i forkant/ må angi ønsker rundt det fysiske rommet ABM- bunker, samarbeid i midlertidig lokale Digital kunsthall NÅ.
Prosess	- Prosjektet må ha nytt navn og visjon - avgrensing/prioritering - brukerundersøkelse: Behov? Ønsker? Forståelse av et utgangspunkt. Kunnskap er bensin for fremtiden! <u>Markedsføring:</u> Kulturbunker-ambassade i byen. Involvering à la ”æ e me” <u>Struktur:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbeid <ul style="list-style-type: none"> ○ Ny institusjon ○ Avklaring ○ Samarbeidsrelasjoner: hvordan organiseres det? 	Involvering av brukere - sosial deltagelse - arena Kunnskapsutveksling: sirkel- virkning, flow. Synergi prosess Sosial inkludering Tilgang til kunnskap Empowerment: gi befolkning mulighet til å påvirke samfunnet.	
Hva må på plass	Viktig å forstå: The long tail. Kostnad, økonomi Samfunnstrekk: remixin sentralt. Kunnskap- ing Digitale formater- gjenbrukes Standarder, overføring, flyt, åpenhet <ul style="list-style-type: none"> ✓ Partnerskap ✓ Økonomiske midler ✓ Spisskompetanse ✓ Klart: mål/Strategi/tiltak 	Miljø: del av prosjetet ledige lokalrelasjoner	Miljø: Romfølelse Grønt, levende Energigivnnlig solceller

Tillegg: Oppsummering gruppe 3

Det har vært en utfordring å sammenfatte gruppearbeidet, da denne gruppa var preget av store diskusjoner og mange uenigheter, forskjellige begrepsoppfatninger (f.eks: Hva er kunsthall?),

usikkerhet omkring workshopens utgangspunkt (Hvorfor samorganisering av ABM og Kunsthall?) og også spørsmål omkring metoden for workshopen. Diskusjonen fortsatte etter workshopen og har også pågått pr mail i ettertid. Her var det stort engasjement!

Jeg sender Per Formos innspill omkring begrepet kunsthall i sin helhet, se vedlegg.

Dessuten har Urd Schjetne sammenfattet et innspill som hun har sendt deg allerede. I sin kommentar tar hun opp mange av konfliktene i gruppa berørte. Mange av spørsmålene som stilles, og konfliktene som belyses er vel verdt å ta tak i i det videre arbeidet.

Så til plansjen, resultatet av gruppearbeidet. Den er noe sprikende. Den bærer dessuten preg av å ha fokus på kunsthall og ikke ABM + kunsthall. Naturlig nok siden gruppa besto av deltagere utelukkende fra kunstfeltet. Istedenfor å redigere den (den er ganske presist gjengitt ut i fra det vi hadde skrevet) ønsker jeg å komme med noen hovedpunkter:

VISJON

Temporære signalbygg. Gruppa var enig i at man ikke ønsket seg ett signalbygg. Det var viktigere å bruke pengene på program, ikke praktbygg. Men, man kan ha temporære prosjekt (a la Kyss frosken), som temporære visningshaller, som er forskjellige hver gang. Viktig at formen ikke stivner, at det er rom for fleksibilitet, flytende form. Hva vet vi nå om hvilke tendenser som kommer i kunstverdenen i fremtiden? Vi tror at temporære signalbygg vil kunne vekke stor interesse blant såvel det lokale publikum som det internasjonale fagmiljø. Når det gjelder lokaliteter, så trenger det ikke være ett bygg altså, men gjerne lokalisert i samme område. Organisasjonen trenger lokaliteter, men ikke praktbygg! Da heller temporære signalbygg. Hvor ofte slike temporære bygg skal settes opp kan diskuteres. Også viktig at leder og ledergruppe skiftes ut ved åremålsstillinger.

ORGANISASJON

Skal det være en organisasjon? Eller to selvstendige som samarbeider? Om dette strides meningene i gruppa. Dette er et spørsmål som må belyses nærmere, gjennom diskusjoner i fagmiljøene og også på tvers av disse.

MULIGHETER

Den politiske velviljen er en kjempestor styrke! Gruppa er entydig i at det ligger et stort positivt potensiale til å kunne skape noe som virkelig blir bra! Utfordringen ligger i å samle seg omkring en felles visjon.

OM VEIEN FREM

Vi tror at en kunsthall kan etableres ganske snart. Ved å tenke temporært har man også mange muligheter, vi trenger ikke vente på et praktbygg som tar lang tid å bygge. Viktig å få på plass lederteam så raskt som mulig, og å få en identitet. Bygg på det vi har!

Til slutt vil jeg også formidle et ønske om at det arrangeres en ny workshop (2) som kan fløge opp de diskusjonene vi har startet på Workshop (1). Til høsten?? Gruppa var opptatt av at det som ble samlet inn av innspill ble tatt på alvor, at man virkelig blir hørt, at det er åpne diskusjoner. Visjonene må forankres!

Inspill etter workshop omkring "KUNSTHALL" og ABM senter i Trondheim

ved Urd Schjetne hvis område som designer er bla. brukerprosesser og konseptutvikling for nye arealer, der vi forsøker å lage mentale prøveflyttinger som konkretiserer visjonene våre slik at det er mulig å snakke sammen.

I vårt gruppearbeid 12. 13. mars diskuterte vi heftig selve paraplyen vi var invitert til å jobbe inn mot - ABMsenter og kunsthall under samme tak. Gjennom presentasjonen siste dag så vi også at det var en tydelig uenighet omkring dette tema mellom det kunstfaglige miljøet og resten. Jeg har lyst å ta rollen som en observatør med meninger midt i mellom disse to synene, fordi jeg gjennom workshopen selv opplevde noen av de vesentlige konfliktspørsmålene internt i gruppa. Nettopp denne uenigheten er den jeg tror kan komme til å knekke dette prosjektet - på KUNSTHALLs bekostning. Det vil være synd, derfor bør vi gå dypere i hva som er de EGENTLIGE grunnene til hvorfor man ikke ønsker samlokalisering - og er det egentlig det vi er imot?

Første oppklaring er kommet i ettertid fra vår gruppe og stiller spørsmål ved bruken av begrepet Kunsthall. begrepet kunsthall er så ladet at det utelukker mye for de som er vant med det. Det er en elististisk... ved å åpne dette ordet og heller snakke om visningssted for samtidskunst vil nok den kunstfaglige miljø være mer med på debatten også om felles tak

Gjennom min bakgrunn som prosessleder i denne type prosesser vet jeg det er krevende å få samlet nok på papiret på så kort tid i et gruppearbeid. Man skal lage et konsept, en visjon, men i dette arbeidet forsvinner svært mange nyanser - spesielt hvis gruppen er spredt over et stort meningsfelt som vår. Og det er spesielt det vi IKKE utdypet jeg vil ta opp gjennom forslag for videre prosesses.

Jeg foreslår følgende prosessstrinn i arbeidet videre:

1. jeg tror kunstmiljøet må finne ut hva en "kunsthall" for dem vil si i form av noe så konkret som en KRAVSPEK. Vi bør også her vekk fra begrepet Kunsthall for å åpne diskusjonen. Vår debatt i gruppen avslørte mange misoppfatninger; vi diskuterte fra forskjellige verdener og forventninger. Ved å være svært konkret på helt tydelig områder kan man kanskje raskere komme over i reell samskaping. Denne kravspekken bør ikke ha samlokalisering som paraply, men heller ikke gå ut fra at dette er uaktuelt. Dette er åpent.
2. hva vil stedet trenge i antall m²? Dette vil mange si er umulig å svare på før man har en visjon, men likevel er det visse praktiske grunnstener som bør utredes før man kan reise felles luftslott i kreative prosesser. Tydelige grunnstener gjør det langt enklere å snakke sammen. Kanskje ligger det tall i noen sin skuff som enkelt kan tas frem eller er dette en vesentlig felles diskusjon i kunstmiljøet?
3. hva brukes disse arealene til? Mange av spørsmålene vi fikk i prosessen kan brukes her, men nå kun på KUNST visningssted. Hva er av service internt og ut mot publikum osv, hva av tilleggsfunksjoner ønsker vi, hvordan skal publikum

tas i mot.. osv

årsak til behovet ovenfor: jeg møtte i min guppe en redsel for at kunsthallen uansett vil få FOR LITE AREAL ved et felleskap med ABM. Ønsker fylket virkelig en sammenslåing må de ta hensyn til denne redselen og illegitimere den.

Kunstmiljøet må stå frem sine virkelige visjoner - gode byggesteiner til sitt livs drøm av visningshall trondheim - så kan man deretter se om byggesteinene kan passe sammen med samlokaliseringstanken. Begge parter må altså jobbe mer med delene og **være åpne for at helheten kan settes sammen på nye måter.**

Jeg synes det var fint med en felles visjonsprosess i starten og denne kan fungere som brobygger fordi vi vet mer om hverandre enn før. En fin rytme i kreative prosesser er en stadig veksling mellom helhet og del. Vi må ikke tape de ulike visjonene av syne, men vi må også spalte dem opp og forstå delene slik at det er mulig å bygge litt anderledes for å få til et samarbeid;

Kunstnerne elsker asparges, avokado og sushi, MEN arkivarene vil ha epler og is...dette kan indikere tydelige "retter" (visjoner) for hver av dem, men som vi vet er det så enkelt i kokeboka; dette kan også bli uendelig mye annet GODT. (dere har vel sette "kokkekamp" på TV i sin tid. I KreativLAB var "kokkekunst" en kreativ metode vi brukte for å sammeslå "ingredienser" som passet dårlig sammen.

Under følger noen konkretiseringer på "ingredienser" på overordnet nivå sett fra mitt perspektiv med base i kunst/design miljø:

felles ABM/kunsthall:

- bibliotek, spesielt kunstbibliografien
- matsted - feks forslag fra gruppe 3: framtid fortid og nåtid i historiske retter og interiør. (merk vi kaller det i denne fasen ikke kafè)
- butikk
- interaktiv avdelinger for publikum (her stopper kun fantasien)
- krysningsrom mellom de ulike genrer som huset representerer(feks som foreslått i gruppe 3 at kunstnere jobber utfra arkivmateriale - setter fortiden inn i nytt perspektiv)
- noen "åpne" rom som både kan benyttes som utstillingsarealer og biblioteksseminarer. Disse må utvetydig være et tillegg til det som er tilstrekkelig for hver enhet spesielt.
- framtids/fortidslaboratorium
- skolelaboratorium
- prosjektarenaer for innovativt samspill
- kurssted - i storlenkt format ref en av gruppene kanskje noen linjer ved NTNU lokaliseres her?

Følgende punkter trenger KUNSTdelen selvsetendig budsjett og styre over:

- egne dedikerte utstillingsarealer til samtidskunst
- eget styre for utstillingsprogram
- eget budsjett for drift av feks. kunstner residenser (mulig samarbeid her med ABM om selve leilighetene?)
- driftsmodeller for å integrere det allerede eksisterende kunstmiljøet i byen - slik at dette styrkes og dras med og ikke tilsidesettes av noe stor og nytt.
- egen leder som sitter på feks 5 års åremålsstilling for å sikre nytenkning
- budsjett nok til feks satelitt-idèen som ble fremmet av flere: kunstmiljøet ønsker ikke kun å være "buret inne" i noe som kan utvikle seg til et fengsel men vil nå ut til - som referert til Saupstad via feks. bensinstasjoner som små flaggbærere for en større helhet. Dette er seg selv en genial markedsføring for hele stedet.
- Egen frikoble status som utstillingssted som bevarer nok internasjonal kunsthaglig

- integritet (dette er vel et springende punkt)
- + + +

litt om dette med STED, ROM for KUNST og INTEGRITET

Hva skal til for å gi internasjonal integritet til et nytt visningssted for samtidskunst i Trondheim? Dette tok vi aldri opp direkte, men jeg tror det er vesentlig i videre arbeid og det ligger inn under KRAVSPEK utredningen. Vi snakket indirekte om dette i form av FYSISKE OMGIVELSER for kunst, signalbygg, samlokalisering osv.

Min gruppe var definitivt imot et signalbygg, intill vi begynte å spalte opp hva et signalbygg er, kan være; Feks. ble bensinstasjonsideen vår + ønske om utfordrende ROM for kunst = "temporære signalbygg" legger ved et morsomt bilse på Jeg selv la i dette som inspirasjon:

Jeg har lyst å legge ved min egen visjon om et nytt felles sted for Kunst og ABM i trondheim, mest detaljert omkring kunstopplevelsen som er mitt område. Jeg gjør dette fordi jeg savner de mer høytragende helhetene som vi alle på gruppa kom med i vår aller første runde med spennende beskrivelser fra alle. Da vi skulle enes om et framtidsbilde falt det liksom litt ned til jorden med mer opplagte setninger. (prosessblikk her: vi burde gått gjennom en fase hvor vi hver og en fant tydelige viktige byggesteiner FØR vi skulle lage felles setninger - og kanskje også bygd en felles metaforisk modell av gruppas tanker på vei mot setningene.) jeg mistet iallefall visjonen av syne.

Min første ide om visjon for stedet var: **en formidabel estetisk opplevelse.** Jeg ønsker et sted som handler om det å skape, som viser rom, lys, arkitektur, sanselighet og kunst på en slik måte at vi berøres som skapende mennesker. Et sted det er verdt å reise til, å være ved hele dagen, å lære, å oppdage at du er nysgjerrig, å oppdage kunsten, men også deg selv som betrakteren og medskaperen.

Ref. boka THE CREATIVE MAN LOGIK, institutt for fremtidsforskning københavn 2004, hevder at "behover for selvsapelse" er en av vårt tids sterke krefter. Et sted som handler om kunst i framtida må i større grad ta hensyn til betrakteren som en ny type betrakter. At kunst er for alle. Samtidig vil vi begeistres og se det uovervinnelige, overraskes, begjære. Jeg tror sanselige opplevelser blir viktigere enn forståelsen. Vi reiser, opplever, slår opp på Wikipedia når vi kommer hjem.

Vi fikk en fin presentasjon av Rockheim som ga noen paralleller, men som også er vesentlig anderledes. Det er mye enklere å ta rocken ned til publikum enn kunsten, eller ikke? Kunsten vil vi fortsatt skal fremstå som unik og høyverdig, samtidig som vi med dette ikke fratrar betrakteren integriteten. Dette er en spennende utfordring, men helt sikkert ikke uløselig. Heri ligger den forståelige redelsen fra kunstneren om "opplevelsessenteret" slik vi kjenner det idag. Dette må ta en ny form i kunstverdenen. Et eksempel fra Rockheim var verdt å ta med seg her som konkretisering på en mulig interaskjon mellom kunst/arkitektur og publikum: vindusfasaden som skulle være interaktiv slik at forbi passerende kunne endre den. Her tror jeg kunstnerene selv kunne nyttenke opplevelsessenter mye i samspill med arkitekter og utstillingsdesignere på de mer felles arealer og publikumssoner. I selve utstillingsdelen må dette kanskje være opp til de ulike kunstnerene som stiller ut.

Interaksjon er også en trend i dagens konseptkunst.

Hva er framtidens rom for dette? jeg vill tro mange arkitekter ville elske utfordringen. Det jeg beskriver ovenfor handler først og fremst om den intime opplevelsen av et bygg - mot kroppen - ref. Finsk arkitekt pallasma "eyes of the skin"

- kanskje handler denne opplevelsen mest om hva som møter deg innvendig i bygget - det trenger altså ikke være et "signalbygg" fra utsiden. Det skal være et bygg som gir inntrykk fordi det handler om estetikk - om det å sanse. Et bygg vi husker fordi vi var inne i det - ikke bare gikk forbi.
- et spøkelse i mitt hode er at kunsten er redd for arkitekturen - den stjeler for mye oppmerksomhet. Av og til gjør den det, men signalbygg og god arkitektur betyr jo ikke dette nødvendigvis. Frank Gehry har faktisk uttalt : if the art can't compete with the architecture- the art ain't good enough" Dette er en smule overdrevet, for all kunst skal ikke nødvendigvis ha som oppgave å stå imot bygget. Men det er nok heller ikke det Gehry mener. I hans bygg finnes også rolige områder. Forutsetning hvis vi skulle finne på å lage et signalbygg i trondheim til dette måtte selvsagt være at det fylte funksjonen som visningsted for internasjonal kunst. Hvis arkitekten overgår kunstopplevelsen fullstendig har han vel bommet?
- Og signalbygg kan være så mangt, det kan være en gate i et rivningstruet område hvor en arkitekt har bygget igjen hele gaten med avlagt planker, dvs nesten fyller rollen som underground som er et ok ord i kunstverden. Bildet viser den japanske kunstneren Kawamata som kanskje har tolket begrepet?

QuickTime™ and a
TIFF (LZW) decompressor
are needed to see this picture.

- Kan også nevne et dansk arkitektkontor som nylig tegnet nye arealer til en skole i sin tid designet av arne jacobson som nå var fredet - en tøff nøtt; den ble under jorden og kjempeflott - snakk om underground.
<http://www.dortemandrup.dk/documents/skole.pdf>

QuickTime™ and a
TIFF (LZW) decompressor
are needed to see this picture.

Jeg tror dette spøkelset SAMLOKALISERING og TYPE BYGG er lett å punktere bare vi får opp:

- hva er det egentlig vi er redde for?
- Stå samlet om en kravspek vi tåler å sjonglere med byggestenene i

- Gi feks. arkitektstudentene utfordringen med en ufattelig spennede og motsetningsfylt kravspek og vent nysgjerrig på hva det kan bli
- Polarisering er rødt kort i kreative prosesser med mindre de brukes til å skape nye ideer.
- La denne workshopen være del 1 som omhandlet HELHET, fellesløsning. Nå går hver til sitt med ny kunnskap om helheten kan vi dykke ned i delene for deretter å ta en ny runde med helhet - felles visjon for felles tak.

Om det blir felles tak eller ikke er kanskje ikke en kampsak engang, men absolutt en rasjonell måte å bygge på å verdt å undersøke synes jeg. Skulle det ikke bli det er ikke jobben med å utrede bedre visningssted for samtidskunst i trondheim bortkastet.

INNSPILL OM BEGREPET KUNSTHALL

Begrepet "Kunsthall" er godt innarbeidet i kunstmiljøene, det er en kunstinstusjon med en egen identitet som skiller seg fra galleri, kunstforening og museum. Profil og driftsmodell ble greit presentert på workshopen (Nicolaus Schafhausen, om jeg husker navnet rett?).

De antydningene av idéer om ABM-kunsthall vi har fått fra kommune og fylkeskommune samsvarer ikke med denne modellen. Jeg mener at det er svært uheldig at initiativtakerne har valgt dette begrepet fordi det har gitt sterke føringer for tenkingen og holdningene i kunstmiljøene, det har forvirret diskusjonen fordi man snakker om ulike ting. I stedet for entusiasme og nytenking risikerer man å skape misforståelser, frustrasjon og fagmiljø-'konservatisme'.

Dette kunne vært unngått ved å bruke et annet ord enn "Kunsthall". Jeg tror at det er risikabelt også på nasjonalt/internasjonalt nivå å bruke dette begrepet fordi man skaper falske forventninger og fordi man mister den potensielt positive effekten av å ha lansert en faktisk institusjonell nyskaping (som krever et nytt begrep/navn).

For noen kan dette kanskje virke som en språklig bagatell men jeg mener faktisk at dette er helt avgjørende for den videre diskusjon/utvikling av prosjektet.

mvh Per Formo